

Віктор Палинський

**ПОЕЗІЯ ЯК СПОСІБ ВІДНАЙДЕННЯ ДОРОГИ,
АБО РОЗМОВИ З ЯНГОЛОМ**

“Світ свят”

...У поетичних творах Володимира Карачинцева (Хромосоми: Поезія. Львів: Центр Європи, 2010. – 255 с.) без запрограмованої зумисності надібую елементи поетизованих есеїв з їхньою дещо більш розлогою, ніж у віршах, естетичною основою та можливостями безпечних сенсовних пауз. Як відчуття власних відчуттів, як інтерпретація спогаданих інтерпретацій, як переживання пережитих снів. Це наче щось із давніх дитячих видив, що з наполегливістю

морських хвиль напливають одне за одним. І це – певна витворювана дійсність (...вона й собі творить тебе, і невідступно – із тобою).

Цей світ не епізодично проситься з підсвідомості, а постійно пульсує паралельно. І стає частиною твоїх відчуттів. Відтінюючи світ фінансів й економіки, світ жорстких ділових стосунків і військових конфліктів... Він дає таку потрібну й вічну прохолоду для душі в нестерпно спекотні дні екзистенційного літа! І ти понипуєш собі цим світом, і відлягає від душі:

світ свят
світ лоно
слово первоцвіт
сила і сутність за вмістом світла
слово до слова
сукупна вість непроминальних
світлоносних істин
со-вість
словинь
словозлива злита як віск
у невагоме безмежжя
аби не зурочити
первісну світлокарасу

*слово до слова
коли правильно скласти
сяє веселка
слова добираються
під колір світла
всередині нас.
.....
словесна маґма вибухає
від хлорофілової пісні трілисника
ми ж мудрі знаємо про перелесника
не знаємо про слів балістику.
Коштовності вимовні*

Бачу. Поряд живе й пульсує. Можна торкнутися голосу. Вдається здолати межу, що за нею щоденне особисте стає коштовним словом. Розлука й печаль, любов і пристрасть утілюються в енергію словообразів, віртуозно проминувши спокусу легковажних схем та випадкових моделей. Поетичне слово Володимира Карачинцева – як даність:

бійся не любити мене
бійся не сказати мені
кілька коштовних слів невимовної
правди
уяви мене деревом
що всихає без ласки сонця
дощем водою яка прибуває
і прориває греблю
ти по обрій сповнена мною
скажеш мені відійти

я ж стою біля тебе
на одній нозі
і створюю певний затінок
спробуй сама відійти
та не бійся заснути
на рамені у мене
зрештою може літні дні
відділяють нас від миті
коли станемо птахом

...Це саме той випадок, коли недостатньо сказати, що поезія – споглядання життя із внутрішньої проєкції. Це щось більше. І оте “більше” – незбагненне. Незбагненне...

Музика сфер

У многовірш Карачинцевому “Янголе мій” (назва умовна, бо автор – гадаю, зумисне – не звужує поетичну семантику своїх творів до простої заголовкової наративності) можна було б зафіксувати унікальну авторську якість слухати високе звучання сфер і навіть резонувати з ним музикою власної душі. Тобто провадити діалог. Відчути свою тожсамість у сферах духу:

янголе мій
чуєш дзвони
вкорінені в підсвідомість трави
розхитують простір у ритмі молитов
звуки ці не подібні до журавлиних

черлених курли
це множини округлих
зелених довжин
що знаменують радісний поступ весни
зелену її гравітацію

Для кваліфікованого читальника аж ніяк не пройти повз це “многовіршя”, тут слід “слухняно” застановитися душею. І поезій подібних у книжці – чимало!.. І це робить можливим довготривання її на поетичному читацькому столі. Розмови з Янголом – безконечні. Принаймні впродовж цієї книжки...

Абетка краси

У міру заглиблення у простір “Хромосомів” подибуємо поезії, що в них “з’ясовується” автором не так остаточна істина, як пропозиція чуттєвої (чи надчуттєвої) мандрівки запропонованою темою. Ліричний суб’єкт означає можливі напрямки руху, часто – виразно парадоксальні, однак тим паче поетично привабливі, нерідко з розвитком у мегаметафоричну картину:

йдуть дощі назворот
вода підіймається вгору
і входить у дельту світла легітно
й ми піднімаємось сходинками вежі
наче на монгольф’єрі
пласт за пластом
здіймаємо напил століть
відкриваємо напис за написом
дивні пророцтва
аж поки сонце урочисто зблисне
з первісної майоліки
у цьому колообігу
ми всі приречені про твою красу
абеткові істини про твою красу
Запитання до себе і до когось...
безкрайне то безнадійне
бо яким трикутником його міряти

але я мабуть спробую
бо для чогось таки живу
* * *
солодко й щемно там
у чорній блакиті
де янголи зустрічають світанки
вимовляючи подумки слова неземні
вони ж вимовляють імена
й наші імена
наскільки ми є у цих словах
* * *
коли сили покидають ріку
вона всихає як метелик
коли сили покидають камінь
він стає порохом
коли я покидаю тебе
яка сила утримує мене¹

В. Карачинцев подивовує зненацькістю поетичних запитань – на перший погляд, надто невибагливих, подеколи навіть наївних, але відповіді на них слід шукати лише в царині незаангажованих образних систем. І не зволікати, бо дарована мить просвітлення надто вічно-коротковічна... А інструментом є слово – надійним і водночас майже невловимим. То ж незгайна мить – це саме те, що конче потрібно поетові...

Дивуймося. Поетичні моделювання таких очікуваних питань переносять у виміри всеосяжних відповідей. Підсилюють привабливість бентежної загадки буття. Тут навіть невіглас може стати художником. Художником.

...Однак відповіді наразі – поза межами наших сягнень.

“Солодко й щемно там...”

Поетична кров, та сама зухвала, уже плине в берегах нових, прокладених свавільним річищем текстів і приносить досі невідчутну енергетику вільносповідуваних просторів. Може розчулити хіба лише щось абсолютно несповідване, де – без гарцювання на чужому, без сумнівних експериментів. Лише власна, у добрій огранці форми естетика й напрацьований професіоналізм. І, як наслідок, пережита художня насолода – як авторська, так і читацька. Одкровення?

¹ Поділ на строфи автора статті.

Дорога

...Не знаю, як воно в діапазоні оціночних категорій “добре – не дуже”, усе ж на загаль В. Карачинцев видається мені поетом однієї струни. Але ця його струна – безконечна! І він саме майстер її безмежних можливостей. Самотній Маестро Одинокі Струни. Напевне, зокрема й через це, життя в його поезії – дорога самотнього ліричного героя-однолюба. Іншість цього шляху – очевидна. Однак, поза сумнівом, – це Дорога.

Новітнє сьогодення

В. Карачинцев – поет модерний. У цілому й зокрема. Однак його модернізм, сказав би, *особистісний* (зрештою, можна і якісь інші дефініції дібрати, але за суттю це нічого не змінить). Поет не заміняє смислових систем на якісь нескінченні формальні тиради – аж до вимкнення свідомості... Очевидна ознака його текстів – чуттєве глибокодумання, зосередженість на слові. Із Божої ласки. Це порятовує, напевне, від порожніх манівців. Залишається тою ниткою Аріадни, що завше допомагає здолати нескінченні пастки абсурду. У цьому – поетова сучасність. А ще – у фактурності, поетичних колізіях, у мовній вибудовності, доброті сформованому понятійному апараті.

Сьогодні має безконечну художню тяглість у часі, тобто сприймається автором нерозривно з минулим та майбутнім. Навіть радянщина (вірші у книжці “Хромосоми” дібрані й у ретроспективі) суттєво не впливає на обособлену, до певної міри медитативну природу його вірша (хоч у цей сумнозвісний період публікувався В. Карачинцев, зі зрозумілих причин, зовсім мало). Жодної прірви між періодами! Жодного латання дірок “синтетичними матеріалами”. Просто виписування себе. Завжди. Писання.

Зі спілкувань із поетом

Він ніколи не приєднувався до якихось літературних угруповань. Воднораз не уникає дружніх стосунків із колегами-письменниками та митцями; неохоче “тусується” на творчих вечірках, а все ж професійно, вишукано-іронічно може їх засвітити зі своєї витриманої дистанції, талановито звисновкувати про вартісне в царині красного письменства, образотворчого мистецтва чи театру...

Мені до вподоби, як він рухається колоритними закапелками сьогодення, фіксуючи навіть найслабші імпульси. Зберігає широту бачення, коли перетворює те, що вважалося банальним, на мистецько випрацьовані “знаки” буття, навіть космосу.

...Не все це згодом укладається в його поезію. Але на серце лягає без винятку.

Бути собою

...Мабуть, певний фатум залишив свій слід у життєписі Володимира Карачинцева.

У 70-і, після школи, закінчив факультет іноземних мов Львівського державного університету ім. Івана Франка. Зробив спробу працювати як фахівець із французької мови та культури. Однак тодішня консервативна заідеологізована система освіти не передбачала найменших можливостей для вчителя із природним прагненням пошуку форм європейської залученості українського шкільництва. Згодом понад десять років була робота в органах різних рівнів львівської виконавчої влади. А далі – дипломатична служба в Європі та на інших континентах.

Писав майже постійно: поезія, есеїстика, переклади, просто болящі рядки щоденників – насправдішнє паралельне життя. Так з’явилися ваговиті видання “Італія – стан душі” (есеїстичні роздуми та переживання), “Хромосоми” (поезія), помітні публікації у збірниках, альманахах, антологіях, періодиці.

Самодефініція – “літератор, культуролог, дипломат”. Я ж бачу в ньому передусім Поета.

...Колись визначалося йому займатися літературою. Вийшло дещо по-іншому. Хоча паралельні заняття теж були достойними й по-чоловічому гідними. Сьогодні залишається письменником “на всі сто”. Мешкає у Львові. І має що сказати українському читальникові.

...І ще про фатальність. Вона – у незворушній беззастережності реалізації письменницького таланту – навіть за умови наявності в житті, у силу обставин, чогось присутнісно іншого. Про це свідчать і мої штрихи до життєпису і творчості Володимира Карачинцева.

Він залишається собою.

Поетом.

Отримано 1 червня 2012 р.

м. Львів

